

ЯК КОЗАКІВ У РАТАЇ-НАД-САЗАВОЮ ЕКСПОНУВАЛИ

У першу суботу червня в Чеському містечку Ратаї-над-Сазавою (центральна Чехія) відкрилася персональна виставка українського карикатуриста – художника газети «Голос України» Олексія Кустовського.

Художник-карикатурист Олексій Кустовський зображає війну в Україні у вигляді карикатур

Читати усі випуски
«Порогів» онлайн
за QR посиланням або на:
ukrajinci.cz/casopis-porohy

2-7

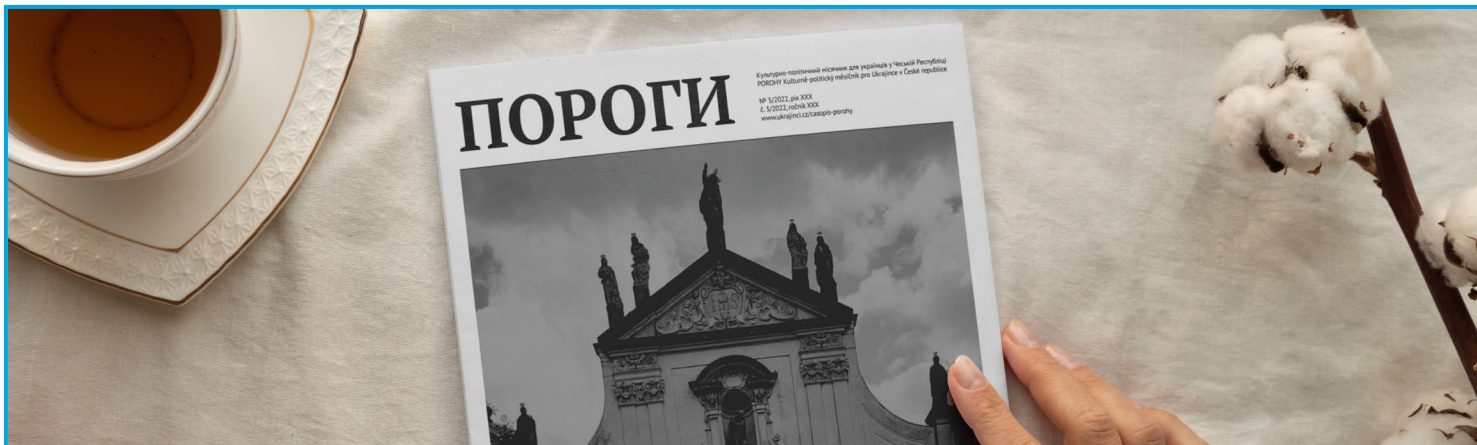
8-13

14-22

Колонка в соцмережі: вдячність;
Хроніки громади; Дайджест; Актуально:
Антиукраїнські демонстрації;

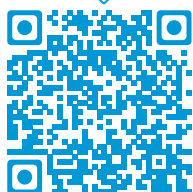
На лінії вогню; Вірші А. Гришин;
Політика; Людина: Шевченко, який
завжди зі мною – Антонія Цвід;

Здоров'я: Харчові отруєння. Захистити
себе і дитину; Олександр Ірванець:
міфотворець, що лінується писати.

ПЕРЕДПЛАТА МІСЯЧНИКА «ПОРОГИ» ВСЬОГО ЗА **500 CZK / РІК** РАЗОМ З ПОШТОВОЮ ПЕРЕСИЛКОЮ.

Посилання
на формуляр

Замовити часопис можна таким чином:
вислати кошти на рахунок: **1925774379/0800**
і повідомити редакцію про оплату
та адресу замовника.

Інформація: **uicr@centrum.cz**
або на: **ukrajinci.cz/ua/casopis-porohy**

QR Platba

PRAGUE MAIDAN УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР NUSLE ЦЕНТР ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

- Празький Майдан" є неприбутковою організацією, яка веде просвітницьку діяльність, допомагає в адаптації та інтеграції людей до чеського культурного, економічного, правового та суспільного життя.
- Український Центр Nusle, який було створено після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну, допомагає українським біженцям у пошуку житла, працевлаштування, медичної підтримки, навчання дітей, а також надає консультації, психологічну та соціальну підтримку.
- Центр також приймає та відправляє гуманітарну допомогу, а також надає безпосередню допомогу українським військовим, госпіталям, лікарням у зоні активних бойових дій.

Pražský Majdan, z.s.

office@maidan.cz

UA | + 420 602 243 980
CZ | + 420 775 781 997

Táborská 500 / 30, Praha 4
ПО-ПТ 10:00-18:00, СБ 10:00-17:00

ВДЯЧНІСТЬ

Текст: **ОЛЕКСІЙ СЕВРУК**

Британський міністр оборони Бен Волес в реакції на критику Володимира Зеленського на саміті НАТО, натякнув, що Україна мала би проявити більше вдячності до своїх західних партнерів. Мовляв, захід і так передає Україні багато всього, хоча вони, мовляв, «не Амазон».

Не знаю, чи знайшовся хтось, хто б Волесу нагадав, що Британія є одним із підписників Будапештського меморандуму, який мав гарантувати Україні безпеку в обмін на те, що Україна відмовиться від ядерної зброї. Але де ця безпека? Доки в Україні щодня помирають цивільні, від ракет і на окупованих територіях, це означає, що Велика Британія (а разом і другий підписник – США) роблять мало для виконання своїх зобов'язань щодо України. Така реальність, подобається їм це, чи ні.

Можливо, Бен Волес просто ревнує. Адже Британія – це країна, яка постачає до України чи не найбільше зброї – після США. Тоді як всю вдячність Зеленського, натомість, отримує США.

Інша річ є те, що вирок британського міністра – це не перша дипломатична перестрілка між ним та представниками України. Перед самим початком російського вторгнення Волес попереджав про те, що в повітрі пахне «черговим Мюнхеном», натякаючи на невтішну долю міжвоєнної Чехословаччини і зраду її інтересів європейськими країнами у, як виявилось, невдалій спробі втамувати апетит Гітлера. Тоді на це реагував посол України у Великобританії, мовляв, хай пан міністр не ображає наших партнерів різними недоречними порівняннями, які геть не підходять до поточної ситуації. Дещо ображений тон британського міністра можна по людськи зрозуміти. Інколи людині треба почути: вибач, ти був правий, тоді як ми, які казали, що ти перебільшуєш і нагнітаєш параною, поводити себе як ідіоти.

А можливо, британський міністр хотів лиш зробити рекламу найбільшому в світі інтернет-магазину.

В кожному разі, ніколи не зашкодить зайвий раз подякувати. Про всяк випадок. Тим більш, що справді є за що. Вдячністю людина не втрачає обличчя. Навпаки.

Пороги – культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці. Виходить 12 разів на рік. № 6/2023, рік XXX. Підписано до друку 31 липня 2023 року. **Ел. пошта:** uicr@centrum.cz. **Інтернет-адреса:** www.ukrajinci.cz/ua/casopys-porohy/, реєстрація: МК ЧР/7044. **Номер готували:** Богдан Райчинець, Ельвіра Божані, Олексій Севрук, Анатолій Крат, Тетяна Пилипчук. Використовуються повідомлення прес-служб посольств, інформагентств та ілюстрації з відкритих джерел. **Художнє оформлення та верстка:** Тетяна Пилипчук, www.plttn.com. За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція має право скорочувати матеріали і не поділяти поглядів автора. Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури ЧР. Видає: «Українська ініціатива в ЧР», Воцелова 3, Прага 2, ід. номер: 60448296; **контакт:** uicr@centrum.cz, www.ukrajinci.cz; Facebook.com/ukrajinska.uicr; **розрахунковий рахунок:** 1925774379/0800.

Porohy – kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice. Vychází 12krát ročně. Název je odvozen od ukrajinského «porih» – práh, říční práh. Číslo 6/2023, ročník XXX. Uzávěrka: 31. Července 2023. **E-mail:** uicr@centrum.cz, **web:** www.ukrajinci.cz/cs/casopis-porohy/, registrační číslo: MK ČR/7044. **Číslo připravili:** Bohdan Rajčinec; Elvira Bozhani, Oleksij Sevruk, Anatolij Krat, Tetana Pylypčuk. Používáme tiskové zprávy velvyslanectví, informačních agentur a ilustrace z otevřených zdrojů. **Grafika:** Tetana Pylypčuk, www.plttn.com. Za pravdivost uvedených informací je zodpovědný autor článku. Redakce může krátit text a neshodovat se s názory autora. Časopis vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR. Vydává: Ukrajinská Inicijativa v ČR, z.s., Vocelova 3, Praha 2, IČO: 60448296, **kontakt:** uicr@centrum.cz, www.ukrajinci.cz.; Facebook.com/ukrajinska.uicr, **číslo účtu:** 1925774379/0800.

ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД ПОВЕНІ ПІСЛЯ ПІДРИВУ КАХОВСЬКОЇ ГЕС

Укrajнські організації в Чеській Республіці проводять спільний збір коштів на допомогу постраждалим в Україні. Серед ініціаторів – «Українська традиція в ЧР», «Голос України», «Дзвони надії», «Разом», «Пражський майдан», «Регіональна українська спілка Східної Чехії», «Центр Крок» та багато інших.

Трагедія на Каховській ГЕС призвела до тисячі людських жертв та незворотних наслідків для довкілля. Всю величину трагедії наразі неможливо оцінити. На жаль, найбільше постраждали Запорізька та Херсонська області. Це ще один жорстокий удар по народу України.

Тож у рамках збору коштів передусім буде закуплено сушильне та допоміжне обладнання, необхідне для допомоги після повеней, дезінфікуючі засоби, засоби особистої гігієни, воду та продукти харчування. Допомога розподілятиметься через партнерські волонтерські організації в постраждалому регіоні, які вже допомагають у силу своїх можливостей. ■ Пороги

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ В ПОСОЛЬСТВІ

Укrajнці відзначили 28 липня українці відзначили День Української Державності, віддаючи належне тисячолітній історії нашої держави, яка формувалася в тісному зв'язку з іншими європейськими країнами.

За участі співробітників Посольства та української громади в Чехії відбулась урочиста церемонія підняття Державного прапора України біля будівлі Посольства. Тимчасово повірений у справах України в Чехії Віталій Усагий звернувся до присутніх та подякував активістам за роботу та наближення спільної Перемоги. "Зараз наш народ зі зброєю в руках захищає право на власну державу, як його боронили й за нього помирали різні покоління наших предків сотні й десятки років тому", додав він.

"Будемо раді, якщо принесете дитячі малюнки, листівки, які ми розмістимо у Посольстві" – зазначено на сторінці заходу. Початок о 10:00. Адреса: Charlese de Gaulla 29. Praha 6.

Президент України Володимир Зеленський зазначив: "День Української Державності буде утверджувати зв'язок українців, які живуть тепер, з багатьма поколіннями нашого народу.

Зараз у багатьох подвигах наших воїнів, у мудрості наших людей у боях, навіть просто в розмовах звичайних українців про те, що відбувається, ми можемо побачити, ми можемо почути і зрозуміти приклади таких же характерів, але сотні років тому. Можемо побачити приклади такої ж хоробрості, такого ж ставлення до життя, і, найголовніше, – ставлення до України й до ворога." ■ Пороги

ВИСТАВКА ФОТОГРАФІЙ В ТЕРЕЗІНІ

В м.Терезін відкрили 27 липня виставку фотографій Музею голодомору в Києві та Музею польської історії про Голодомор в Україні 1932-33 рр.

У заході взяли участь: Заступник Голови Сенату Парламенту Чехії Томаш Чернін, Міністр з європейських питань Мартін Дворжак, голова Центрально-чеського краю Петра Пецкова, представники регіональних органів самоврядування, дипломатичного корпусу, історики та журналісти. Під час виступів було висловлено підтримку Україні в її боротьбі з російським агресором,

відзначено важливість відповідальності за військові злочини та збереження пам'яті про злочини радянського режиму. Відкриття виставки збагатив виступ українського Тріо Ігніс з Праги. ■ Пороги

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ СОЮЗ (100 РОКІВ ТОМУ)

Метою жіночого союзу було об'єднання українок, що по війні та революції опинилися на еміграції на чеських теренах, для освітньо-культурної й громадської праці. В короткому часі, завдяки активній діяльності в різних ділянках національного життя, УЖС став найбільш репрезентативною жіночою організацією в Чехо-Словаччині.

100 років тому, 12 червня 1923 року, в Чехії розпочав діяльність «Український жіночий союз» (УЖС). Про це нагадав Український погляд.

Союзянки влаштовували урочисті відзначення національних свят, зокрема Дня матері, збирали та надсилали експонати народного мистецтва

на різноманітні виставки до великих міст США, створили бібліотеку та влаштовували «літературні чаї» з рефератами та дискусіями, організували екскурсії, лекції, засідання і вечірки, пропагували українську літературу, регулярно надсилали листи про українські справи до чеських

засобів масової інформації, піклувалися про могили українців.

Союз опікувався долею українських жінок і дітей у Чехії, організував Комісію допомоги Закарпаттю, Комітет допомоги голодним в Україні. 1933 року УЖС створив у Празі «Українську їдальню», яка за перших п'ять років видала близько 4 тисяч безкоштовних обідів, а одночасно слугувала осередком українського культурного життя та місцем відпочинку українців – емігрантським клубом-саленом. Поряд з цією працею Союз налагоджував зв'язки з різноманітними неукраїнськими жіночими організаціями Чехії, Сербії, Хорватії, Словенії, Болгарії та інших країн, через які інформував світ про українські питання. ■ Пороги

СОЛІДАРНА ДОПОМОГА НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ

Сполучені Штати виділять \$8,2 мільйона на підтримку біженців з України та організацій, які їм допомагають у Чехії. Про це повідомляє Radio Prague International із посиланням на посольство США у Празі.

Зазначається, що ця сума є частиною із понад \$107 мільйонів, які США надають європейським країнам для допомоги українцям, які виїхали з країни через розв'язану Росією війну. ■

УКРАЇНЦІ ЄВРОПИ РАЗОМ З УКРАЇНОЮ ПРОТИДІЯТИМУТЬ РОСІЙСЬКІЙ ПРОПАГАНДІ В СВІТІ

Європейський конгрес українців (ЄКУ) та Український центр безпеки і співпраці (УЦБС) відкривають спільне представництво в Києві. Крім того, вони також запускають співпрацю щодо протидії російським впливам у світі. Про це у Фейсбучі повідомив Український центр безпеки та співпраці.

«Українська світова спільнота – надійне плече нашої держави під час війни. Команда УЦБС з 2014 року співпрацює з українцями світу та найбільшими організаціями, які їх представляють у країнах Заходу. З початку повномасштабного вторгнення ми почали роботу також з новосформованими українськими громадами. Сьогодні ми з радістю оголошуємо про поглиблення нашої співпраці з найбільшою організацією українців Європи, яка об'єднує понад 20 організацій у 20 країнах – European Congress of Ukrainians / «Європейський конгрес українців», – ідеться в дописі. ■

Пороги

УКРАЇНА СПІВПРАЦЮВАТИМЕ З ЧЕХІЄЮ В ОБОРОННІЙ ПРОМИСЛОВOSTІ

Дві дружні країни на початку липня підписали Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством стратегічних галузей промисловості України та Міністерством оборони Чеської Республіки щодо співпраці у сфері оборонної промисловості. Про це одночасно повідомили українські та чеські засоби масової інформації.

У мас-медіа двох країн наголошується, що підпис під документом поставили український міністр з питань стратегічних галузей промисловості України Олександр Камишін і перший заступник міністра оборони Чеської Республіки Франтішек Шульц.

Підписання історичного меморандуму відбулося в присутності Президента України Володимира Зеленського та прем'єр-міністра Чеської Республіки Петра Фіали. ■

Пороги

АНТИУКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ РОМІВ ПІДЖИВЛЮЮТЬСЯ НЕПРАВДИВИМИ ДОПИСАМИ В СОЦМЕРЕЖАХ

Демонстрація кількох десятків ромів пройшла 12 липня перед чеським урядом. Вони закликали, щоб уряд припинив надавати перевагу українським біженцям, а віддавав перевагу ромам – чеським громадянам, і взагалі, щоб українці «забиралися звідки приїхали». Поліція притягнула до відповідальності кількох осіб за поширення неправдивих повідомлень про напади українців на ромів, пише на своїх сторінках ProUkraine – інформаційний ресурс про українців та для українців, які приїхали в Чехію через війну Росії проти України.

Деякі ромські активісти намагаються заспокоїти ситуацію. Наприклад, 11 липня представники ромської та української меншин в урядовій раді національних меншин Ян Балог і Богдан Райчинець виступили вже з другою спільною заявою, в якій відмежувалися від проявів ненависті. Вони закликали уряд Чеської Республіки та інші інституції не недооцінювати поточну напружену ситуацію між ромами та українцями.

«Ми дистанціюємося від проявів ненависті, від спрощених і підбурювальних висловлювань окремих осіб, політиків чи будь-яких громадських діячів, які зловживають напруженою ситуацією для власної вигоди», – заявили в урядовій раді національних меншин Ян Балог і Богдан Райчинець. Вони додали також, що вірять у професійну та незалежну процедуру розслідування поліцією насильницьких інцидентів. Такі стали останнім часом у містах Брно та Пардубіце.

Окрім цих випадків, дезінформатори намагалися мотивувати вийти

ромів на антиукраїнський протест завдяки фальшивим повідомленням про злочини або через явно вигадані випадки. Так, у Пршерові 10 липня збирався ромський протест перед відділком поліції. Кілька десятків демонстрантів вимагали прийняти заяву про кримінальне правопорушення від матері маленької дівчинки, якій вдень нібито погрозували ножом двоє інших дітей. На думку ромських протестувальників, на дівчинку напали українські діти.

Натомість 11 липня поліцейські викрили підозрюваного, який поширював неправдиву інформацію про «ножове поранення українцями в Соколові одинадцятирічного хлопчи-

ка». Після допиту поліції автор посту видалив своє повідомлення, мовляв нічого такого не було, це була «чутка між ромами».

Міністр внутрішніх справ Чехії Віт Ракушан зазначив, що останнім часом неправдивих, панічних повідомлень почастішало. «Поліція з ними невпинно бореться, і я їй за це дякую. Жорстке переслідування подібної поведінки є одним із способів повідомити людям, що «написати щось у Facebook» не без наслідків, якщо це «щось» є брехнею, яка розпалює ненависть. Таке виховання на практиці», – зазначив міністр внутрішніх справ. ■

Пороги

Останні події в кількох містах Чехії у поведінці деяких ромів і українців можуть створювати негативний імідж української меншини, як агресивної і закритої групи. Насправді це не так. Українці впродовж багатьох років сумлінно і важко відпрацьовують своє місце в Чехії, роботою і культурою.

Українські діти інтегруються, час від часу попадаються негативи як цькування. На жаль, таке відбувається в усіх країнах світу. Останні емоційні прояви і гуртування ромів вказують на невирішену соціально-економічну проблему деяких регіонів, яка в країні не зникає. Останні конфліктні події деякі політики і тролі в

соцмережах зловживають і використовують проти потреб тимчасово переселених і проти українства в Чехії взагалі. Страх і обмежена інформація завжди володіли неосвіченими масами. Звернення до Уряду ЧР: Агресія, ненависть, але й байдужість відповідних інституцій не можуть принести жодних позитивів.

НА ЛІНІЇ ВОГНЮ

Понад 60 тисяч жінок захищають державу на війні. Серед них 42 тисячі військовослужбовці. Крім того, за даними Міністерства оборони України – 5 тисяч жінок виконують бойові завдання на передовій. Не секрет, що на «нулі» життя та здоров'я військових залежить від вчасно наданої допомоги.

Підготувала: **ЕЛЬВІРА БОЖАНІ**

Сьогодні ми з вами поговоримо про безстрашних, мужніх медиків, які евакуюють поранених під обстрілами, ризикуючи власним життям. На кожен бойовий вихід медик на фронті одягає спорядження вагою до 30 кілограмів. Часом не вкладається в голову на що здатні українські жінки.

ТАЛІСМАН

22-річна Ірина з Житомира з красномовним військовим псевдо Талісман доклала чималих зусиль, щоб потрапити на «нульові позиції». До вторгнення росії в Україну дівчина працювала медсестрою в обласній

лікарні Житомира, а 24 грудня твердо вирішила піти на фронт. 21 березня Іринине життя змінилося – її взяли бойовою медикинею роти в одну з бригад спеціального призначення.

Талісман пригадує, що на той час про тактичну медицину майже нічого не знала й перша поїздка на завдання видалася для неї морально важкою. Не дивлячись на це дівчина отримала серед побратимів позивний Талісман – її підтримка та жага до життя не давала хлопцям здатись. Вона стала для них оберегом спокою та жаги до перемоги.

За майже десять місяців війни Ірина пережила дві контузії (одна з яких була важкою) та майже тричі опинялася на межі між життям і смертю. Після першої контузії вона перевелася в іншу частину та почала вчитися. Певний час інструктувала новоприбулих військових й раділа, коли вони дякували за знання, які врятували життя.

Другу контузію дівчина ледве пережила. Пригадує, що лежала в полі, де немає майже нічого живого, і не могла навіть підняти голову, над якою літали дрони, працювали гради та міномети.

«Апокаліпсис у медичному стабілізаційному пункті починається, щойно стемніє. Лінія фронту у цілодобовому вогні. Звіти постійно вивозять поранених. Ти подумки говориш усім, що любиш їх. А далі просто лежиш і молишся. Якщо навіть не виживеш, щоб бодай знайшли та забрали тіло і рідні мали куди прийти. Коли ти виходиш з такого пекла,

то розумієш, що ще не все зробив тут, на Землі, й дякуєш кожному новому дню, який зміг прожити».

Зараз дівчина – старша бойова медикина роти. Разом з нею вона робить усе задля перемоги.

«Єдине, чого не вистачає на фронті, – це усамітнення. Просто не вистачає моментів, де ти можеш побути наодинці з думками, з самим собою. Дякую усім українцям за віру, підтримку та допомогу. На окрему подяку заслуговують волонтери, без яких на фронті, як без рук».

МАУГЛІ

Бойова медикина та фотографка псевдо Мауглі оговтується в одному зі шпиталів після поранення. Каже,

неможливо перемогти у кожній битві. Щоразу вона та її побратими борються за кожного військового, але іноді трапляються травми, несумісні з життям.

«Коли вчишся, тобі кажуть, що ти маєш пам'ятати — врятувати всіх не зможеш. Не знаю, наскільки це допомагає на практиці, але чітко можу сказати, що не бачила хороших лікарів без емпатії».

Дівчина впевнена, що лікарів варто залишати на стабпункті, а евакуацією мають займатись саме бойові медики — такі, як вона сама. Про своє поранення Мауглі розповідає спокійно. Каже, що навіть часом трохи незручно, бо бачила вже стільки всього, що й куля та шрапнель видаються їй не такими страшними.

«Жодні бліндажі, якщо це прямий удар, не врятовують. Подивіться, які кратери залишаються після бомбардувань. Звичайно, що у разі непрямого влучання шанси вижити все ж є. Однак на війні немає певної схеми, яка допоможе рухатись далі. Кожен план може зірватись будь-якої хвилини. Тому доводиться вчитися швидко ухвалювати рішення — кидати машину чи бігти за пораненими у сіру зону».

За словами медикіні, моральний дух вдається тримати на вражаючому рівні навіть за надзвичайно складних ситуацій. Навіть для тяжкопоранених медики завжди намагаються зробити щось, що покращить настрої. Наприклад, у запасі завжди є новенькі яскраві шарпетки з кумедними малюнками, щоб поки боець обирає собі який до смаку, він відволікся від свого болю. Дівчина також пригадує щемливу історію коли на Великдень волонтери привезли для військових особливі дарунки.

«І ось картина: у машині сидять бійці з різними пораненнями — у когось голова перев'язана, у когось нога, у когось крапельниця й у кожного в руках пасочка. Це було так зворушливо! Я ніколи цього не забуду і буду вдячна волонтерам».

Медикіня сподівається швидше одужати та повернутись до своїх побратимів — відчуває, що потрібна їм.

«На війні ти не особистість, а функція. А я зараз ні там, ні там. Ніби застрягаєш у цьому проміжку, і важко

від думки, куди доведеться повернутись. Але при цьому гостра туга за своєю зграєю».

АЛЯСКА

Парамедикіня на псевдо Аляска до війни працювала редакторкою програми «Антизомбі» та боролася з російською пропагандою. Після 24 лютого дівчина опинилася у штабі Жіночого ветеранського руху. Працювала і на евакуації, і на постачанні, і паралельно готувалася до відправлення на фронт. Рідні, друзі, колеги відреагували на таке рішення Аляски з розумінням знаючи її характер та переконання.

«Парамедиком стала, бо маю медичну освіту, раніше я вивчала тактичну медицину. Це було максимально логічним рішенням на ту мить. Інші напрями я не розглядала, бо не мала глибоких знань в інших військових дисциплінах. Зараз я спробувала б як альтернативу інші спеціальності, які мені подобаються. Але це, напевно, більше як міркування. Тому що бойова медицина — це любов».

Аляска брала участь у боях на Харківщині, була у гарячих точках. Пригадує, що там справді було тяжко, гаряче, було багато роботи, але найнеприємнішим для неї були її максимально незручні берці, в яких медикіня страшенно страждала від дискомфорту. Крім того, доводилось протягом усього дня тягати на собі важке спорядження, яке має дуже велике навантаження.

«На початку мого шляху парамедика мої плити важили, мабуть, 10 кг або трохи більше. У мене дуже боліли ребра від цього, було важко

дихати. Ти постійно у русі. У тебе, крім броні, є ще рюкзак, розгрукка, зброя. Ти активно рухаєшся, маєш бігати. Це знову ж таки навантаження на коліна. Коли ми поверталися з виходу на базу, я все це знімала і думала: “Яке щастя!”»

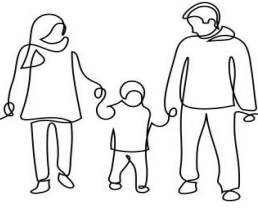
За словами Аляски, не дивлячись на всі труднощі допомагає їй триматися на фронті та дає сил боротися розуміння близьких людей, Жіночий ветеранський рух, який забезпечує надійний тил та люди що поруч — екіпаж, команда, з якою медикіня від початку.

«Щоразу, коли я думаю: “Ось він — мій найважчий день перебування на фронті”, настає наступний не менш важкий. Тому я думаю, що найважчий день ще чекає, як і найрадісний. На початку повномасштабної війни все було сумбурно, хаотично. Нині все структурувалося, і є чітке розуміння, що, куди й навіщо. Налагодилися постачання, починаючи від якихось побутових речей та закінчуючи зброєю. Є можливість наших західних партнерів навчати бійців військових дисциплін. Армія росте, розвивається і з кожним днем стає дедалі кращою».

Втім дівчина зазначає, що і ворог стає підлішим й підступнішим. Та це не лякає українських військових, бо сила українців у єднанні та вірі у свою перемогу.

ДЖЕЙН

Дві нестерпні доби до чужого кордону,
поруч паніка, страх...так далеко від дому...
А довкола лиш сум, що глибоко врзається
в погляд,
чи назад повернеш і коли?
Озивається здогад.
Ніби добре усе, звідусюди хороші люди,
але серце твоє лине пташкою в свої бермуди...
Там, де пісня луна голосна, милозвучна і рідна,
там, де мова, сім'я, що найбільше у світі потрібна...
У хвилини такі розумієш всі цінності людства...
що дорожче, потрібніше нам, і без чого ніяк...
Спокій, мир, сміх дітей та здоров'я усіх наших рідних,
чисте небо без хмар і земля, яку знаєм на смак.

03.03.22 р.
@А.Гринишин

І тільки в нас та цінність є єдина,
що вишита на серці "УКРАЇНА"...
Синій із жовтим переплетено нитками -
з любов'ю, розумом, хорошими думками.

Червоне з чорним, то любов і туга,
взаємність, розуміння, також вірність друга.
Любов до неба, моря, ще до пшениці й квітів...
Все вишито так мудро, і найдорожче в світі!!!

Любов ця "вишивана" вшивається віками,
та всотується разом із молоком від мами...
З роками ми лелієм, ще бережемо, плекаємо,
і ніжно в своє серце гаряче загортаємо...

Та головне, не втратити те рідне, найцінніше...
Що близьке, неповторне, і серцю наймиліше...
Єдине, невмируще, незмінне до загину...
Найкраще почуття це - Любов до України!!!

20.05.22 р.
@А.Гринишин

Не знаєш, з ким загубиш, з ким знайдеш...
Як день чи ніч свою ти проживеш...
Чи із проханням ти до ближнього прийдеш,
чи він до тебе, сам не обереш...

Щоб совість чиста та прозора думка,
перед собою, перед Богом і людьми...
Та нерви, мов натягнута струнка,
не обірвались, не заплутались вони.

Щоб не потрапити в п'ятьму, не заблудитись,
знайти дорогу правильну, свою...
Все розуміти, зі шляху не збитись,
Не втратити себе в нерівному бою.

Все по крупинці скласти, склеїти, зібрати,
триматись, як би важко не було.
Усе найкраще в себе увібрати,
і проросте нев'януче стебло.

22.12.21 р.
@А.Гринишин

Олена Шарговська з позивним Джейн – парамедик, доброволиця, членкиня Жіночого ветеранського руху та Госпітальєрів. У мирному житті її діяльність завжди була пов'язана зі словом – працювала літературним редактором в Інституті національної пам'яті. Події 2014 року дали жінці зрозуміти, що осторонь від цієї війни залишатись не можна. Тоді вона без жодної медичної освіти стала на шлях опанування професії бойового медика.

«Я прийшла до цього у 2015 році. У 2014 році я пробувала знайти для себе місце на війні, бо просто відчувала, що не можу не бути до цього причетною. До того ж я вже на той час не мала когось, хто б залежав від мене. Син уже дорослий, батьки ще не старі. Є молодша сестра, яка всі ці роки тримає мій тил. Я вважала за необхідне долучитись до війни, але спеціальних знань у мене на той час не було взагалі. Ми з подругами пішли туди, де набирали добровольців без медичної освіти – у Перший добровольчий мобільний шпиталь. Там я отримала перші знання з тактичної медицини. Потім я пішла в добровольчий батальйон Госпітальєри. Коли почалось повномасштабне вторгнення, для мене було очевидно, чим займатись, тому що я маю відповідні знання, навички та досвід».

Обов'язок Джейн на війні – це медична евакуація. Госпітальєри завжди чергують неподалік від передової й до їхнього екіпажу входить лікар, парамедик і водій. Якщо є виклик, то вони виїжджають за пораненими, відвозять на стабілізаційний пункт або передають на наступну ланку евакуації – дорогою надають необхідну медичну допомогу.

«Зараз я служу у Збройних силах, тож у нас є більше обов'язків. Наприклад, ми проводимо для бійців тренування з тактичної медицини. Але все одно основне для мене – евакуація, а також допомога на стабілізаційних пунктах, де ми чергуємо. Це лікарня у відносно безпечному місці якомога ближче до ведення бойових дій, там, де вже є справжні лікарі, операційні, можливість надати кваліфіковану допомогу. Але і їм часто бракує рук для роботи, оскільки

допомога має надаватись максимально швидко. Там пораненого бійця стабілізують і далі везуть у шпиталь на більш спокійній території».

За словами Джейн, великий відсоток постачання конкретних засобів тактичної медицини, медичних засобів й ліків лежить на плечах волонтерів і вони з цим справляються. А от те, що не можуть волонтери – це раціональний розподіл людських ресурсів. У старих нормах прописано так, що в деяких частинах тільки людина з медичною освітою може працювати на евакуації. Тому цінні висококваліфіковані лікарі відправляються на передній край на евакуацію, а це може зробити й людина без освіти, з навичками бойового медика. Медиків наголошує – цивільні лікарі мають інші навички і їх треба перевчати під специфічні бойові умови. Зараз вони вкрай необхідні в шпиталях й на стабілізаційних пунктах. Джейн радить медикам, які тільки починають свій шлях на війні ретельно готуватися до цього.

«Учитись! Якщо людина вже працювала, то весь час потрібно оновлювати свої знання, тому що ця галузь розвивається. Світові організації навчаються на нашій війні, і міжнародні протоколи оновлюються. Також потрібно займатись своєю фізичною формою, тому що медик повинен мати змогу робити багато речей фактично на рівні з бійцем. Але не треба думати, що це для тебе недоступно. Це все тренується і розвивається. Утім, важлива витривалість не тільки фізична, а й психологічна. Бо це не та історія, з якої ти зможеш вийти, якщо тобі не сподобається. Має бути готовність працювати в команді, жити, взаємодіяти з різними людьми та знаходити з ними спільну мову, яка буде ефективною для роботи та максимально оцідливою для психічного здоров'я». ■

РОСІЙСЬКЕ КОНСУЛЬСТВО В ОБЛОЗІ УКРАЇНСЬКИХ ПРАПОРІВ

Протягом п'яти днів, не зважаючи на дощ чи спеку, тривав пікет української громади під російським консульством у центрі Торонто. З 19 до 23 червня під з 8:30 до 16:00 біля установи майоріли українські прапори. На акцію протесту українці принесли й інформаційні плакати на яких зображені усі звірства держави терориста – екоцид, руйнування у наслідок бомбардування, вбивство дітей. Підписи під цими світлинами чіткі й неоднозначні: «Стоп геноцид», «росія – країна терорист», «росія вбиває дітей».

Підготувала: ЕЛЬВІРА БОЖАНІ

Деякі перехожі споглядаючи світлини вигукували: «Невже це фото України?» й зупинялися, щоб отримати більше інформацію про події в Україні. Більшість канадців висловлювали слова підтримки, а водії які проїздили повз, на знак солідарності сигналізували. Були й такі, хто в обідню перерву приносив пікетувальникам теплої кави, смаколики чи воду, а були й ті хто мовчки проходив повз. У один із днів двоє росіян досить грубо зазначили, що їм не подобається позиція українців та погрожували бути більш обережними з подібними акціями.

Голова Ліги Українок Канади, відділу Торонто, Наталка Попович зазначила, що акцію їм допомогли реалізувати Ліга Українців Канади та Українська молодіжна Асоціація Канади.

«Ми закликали об'єднатись у пікеті проти свавілля росіян, проти вбивств цивільних мешканців, проти знищення українських міст і селищ, проти забруднення наших чорноземів отруйним бойовим залізаччям, проти цинізму і підлості московської влади! Нам приємно бачити як новоприбулих, так і укра-

їнців, народжених вже тут. Також на пікет приходили іноземці, які підтримують Україну».

Членкиня Ліги українок Канади, відділу Торонто, Лідія Карпенко пояснює, що для пікетування був обраний саме такий час, коли російське консульство працює.

«Консульство росії починає свою роботу від 9-ї та зачинається о 4-й вечора. Тож ми, зустрічаючи працівників і проводжаючи їх, нагадуємо, що росія терористична країна. Ми роздавали перехожим листівки з інформацією про війну, про кількість загиблих цивільних. Люди вражені побаченими світлинами. Біли такі, що швидко проходили

повз, а був і один канадець, який промовив нам зі сльозами на очах "God bless Ukraine". Тож ми розуміємо, що стоїмо тут не даремно».

Ігор прийшов на пікет, бо сам родом із Херсона. Він тримає в руках плакат, на якому рятувальники винесли із затопленого будинку малорухому жінку. Каже йому боляче за те, що відбувається на його Батьківщині. Ігор встиг виїхати ще до окупації й досі пам'ятає звуки вибухів та постійні обстріли міста. Чоловік, досі не забув, як вивозив родину з малими дітьми через мінні поля.

Юрій народився в Канаді, однак про звірства ще радянських командирів йому розповідали родичі - татового дядька стратили, родину вивезли до Сибіру. Каже, дії росії в Україні зараз нічим не відрізняються і жорстокість поводження військових з мирним населенням немає виправдання. Юрій вірить – московії не вдасться перемогти у цій війні, а до перемоги треба звертати увагу усього світу на геноцид який скоює держава терорист. ■

ШЕВЧЕНКО, ЯКИЙ ЗАВЖДИ ЗІ МНОЮ...

Антонія Цвід, українська поетеса, прозаїк і громадська діячка. Авторка двох десятків різножанрових книг, член НСПУ, Товариства «Просвіта», Міжнародного руху «Poetas del Mundo», а також – товариства «KulturLeben», Центральної спілки українців Німеччини в Берліні. Володарка Міжнародних літературних нагород, серед яких німецько-французька ім. Антуана де Сент-Екзюпері. В січні 2023 року за творчу діяльність в Німеччині письменниця відзначена «Золотим дипломом».

Спілкувалася: АНАТОЛІЙ КРАТ

Творчо працюючи в Берліні, підготувала до друку книгу письменницьких розвідок «Таємниці Тараса Шевченка. Неймовірні історії кохання», що побачила світ у львівському видавництві «Піраміда». Це видання є своєрідним продовженням її трилогії – роману-перформансу «Возлюбленик муз і грацій. Кохані жінки Тараса Шевченка».

Нещодавно письменниця розпочала благодійний тур європейськими країнами, метою якого є підтримка поранених українських воїнів, які перебувають на реабілітації за кордоном. Вона презентує поезію воєнного періоду та книгу своїх письменницьких розвідок про Тараса Шевченка в Берліні, Парижі, Будапешті, Афінах... Після зустрічі з Антонією Цвід у Празі пропонуємо інтерв'ю з письменницею.

– Пані Антоніє, як відомо, перші презентації вашої нової книги, а також поезій відбулися вже в українській громаді Німеччини та в Берлінській організації «KulturLeben». Нещодавно Ви також мали виступ перед учасниками XIV З'їзду Європейського Конгресу Українців у Берліні, а щойно повернулися з Парижа, де мали душевний

прийом. Розкажіть, як взагалі виникла ідея європейського туру?

– Перша моя творча участь в роботі Світового Конгресу України відбулася ще у Львові 2017 року, коли вийшло друком моє трикнижжя про Тараса Шевченка «Возлюбленик муз і грацій». Тоді ж романи розлетіли-

ся по різних континентах. А виступ на XIV З'їзді Європейського Конгресу Українців в Берліні став стартовим майданчиком для благодійного туру Європою. Вже відбулося кілька вечорів у Берліні та Парижі.

Як винила ідея туру? Мені не давало спокою запитання, що я можу зро-

бити в ці часи лихоліття для рідного народу? Я – поетеса, прозаїк – можу проводити благодійні презентації своїх книг на підтримку наших воїнів, принаймні тих, які перебувають у госпіталах за кордоном. Для початку я планую після першого етапу презентацій в різних столицях Європи, які завершую до кінця червня, разом з ЦСУН в Берліні, членом якої я відтак є, та її очільницею Людмилою Млош, розпочати відвідини госпіталів, що організація робить регулярно, і зробити особистий внесок в підтримку наших поранених військових, а також подарувати їм свої книги. Я написала вірші й поеми про війну. Але крім того, я підготувала книгу письменницьких розвідок «Таємниці Тараса Шевченка. Неймовірні історії кохання». В її основу лягли багаторічні дослідження, які відкривають невідомі сторінки життя нашого Пророка. Дискусії навколо сучасних версій про життя й кохання Тараса Шевченка спонукали мене глибше вдатися до вивчення версій дослідників, думки яких часто суперечать одна одній. Відкриваючи в Шевченкові все більше земного, людського, маємо ширше досягнути його геніальність.

Так і зародилася ідея цього туру столицями Європи – презентації своїх поезій і письменницьких розвідок про Шевченка. Люди з різних країн запрошують мене. Ось і зчора несподівано отримала запрошення провести вечір в Словаччині... Я з радістю відгукуюся на бажання українських громад і іноземних читачів з різних країн.

– Зустріч з українською діаспорою Чеської Республіки відбулася в славетній Празькій Криївці. Що приваблює Вас у Празі?

– Насамперед вабить у же саме слово «Криївка», бо ж свого часу написала книгу про неймовірну поетесу і зв'язкову УПА Катерину Мандрик-Куйбиду й криївки. До речі, вже з її спогадів, які описувала в книзі, добре знала, на які моторошні тортури спроможні росіяни, який їхній справжній менталітет. За Григорієм Сковородою українцям притаманна «філософія серця», а росіянам – «філософія розуму». Ми живемо серцем, а вони – розрахунком. Ми – мирна нація, а вони – загарбники. Коли вийде перевидання цієї книги, мабуть, у вашій «Криївці» відбудеться ще одна презентація...

Погруддя Тарасові Шевченкові в Парижі

– Поза сумнівом.

– Звичайно, вабить і неймовірна краса Златої Праги, її історія... Багато культурних та історичних зв'язків здавна єднають Україну та Чехію. В Празі знайшов свій останній прихисток мій улюблений український поет, земляк Олександр Олесь. Кілька років тому мені випала честь разом з колегами промовити слово над його могилою під час перепоховання в Україні.

Свого часу Шевченко, головний персонаж моїх романів та письменницьких розвідок, був добре обізнаний з творами чеських та словацьких слов'янофілів: Вацлава Ганки, Яна Коллара та Йозефа Шафарика. Про останнього автор «Кобзаря» вперше почув від Йосипа Бодяньського в Москві в 1844 році. Професор саме повернувся з Праги, де певний час працював під керівництвом Шафари-

ка. Здається, саме від нього він привіз і дав погортати Тарасові літопис Самійла Величка. Цей епізод я описала в своєму романі «І темні ночі, і ласки дівочі», що входить до трилогії «Возлюбленик муз і грацій». Шевченко присвятив Шафарикові поему «Єретик», яка була видана окремою книжкою в оригіналі (латинкою) з паралельним перекладом на чеську мову Франтішка Тихого. Хоча слов'янські теми в творчості Тараса Шевченка з'являлися ще до зустрічі з Бодяньським, зокрема, в поемі «Гайдамаки» (1841), але його вплив на молодого поета був незаперечним.

– Як Вам вдалося за таких скрутних умов завершити роботу над своїми дослідженнями ще й видати їх? Можете назвати тих, хто морально й матеріально в цей важкий для України час підтримав вашу титанічну працю, яка забрала не один рік вашого життя? Вам довелося працювати над нею навіть за кордоном, де опинилися через війну. Чи не перевелися ще в Україні меценати, якими ввійшли в історію Острозькі, Терещенки, Ханенки, Симиренки, Алчевські?

– Дуже непросто нині й писати, і видавати. Я дякую Богові за людей, які підтримують письменників сьогодні. Це люди, які розуміють, що підтримка духовності українського народу – це також задля нашої Перемоги. Звичайно, тут не йдеться про те, що статки цих благодійників можуть рівнятися зі внесками наших колишніх меценатів, яких ви назвали. Нині це насамперед люди культури й науки, які розуміють вагу й потребу такої підтримки. Мені приємно і Вам подякувати за підтримку мого видання, хоч я, здається, навіть і не просила...

Нова книга письменницьких розвідок про Тараса Шевченка.

*Душа – немов морська стихія!
У саме серце б'є прибий.
Ні слова не скажу тобі я,
Лиш захоплю тебе, як хвиля,
і утоплю – в собі.*

Коли мені упорядник книги Олександр Навроцький на наступному Міжнародному поетичному симпозіумі у Варшаві вручив два примірники цієї книги в присутності моїх колег Юрка Андруховича й Оксанки Забужко, я почувалася досить незручно. Ми тоді були молоді і лише входили в літературу. Вони несподівано взяли за прозу, а я ще вірила в свою поетичну зірку – надто бурхливий мала сплеск... Мене підтримали старші літератори: Микола Жулинський, Володимир Забаштанський, Петро Перебийніс, Любов Голота, Павло Мовчан, Борис Олійник, Ліна Костенко, яка рекомендувала мене до Спілки письменників України... Але я завжди трималася якось особно, бо відчувала, що талант не мусить товктися в гурті, тож не бажала переходити на прозу. Можливо, я й помилялася... Коли б знала, що доля все одно винесе мене на гребінь романиста, публіциста – почала б раніше.

Тоді ж відбулася й моя перша презентація в Спілці письменників Західного Берліна за модерування поета Олафа Мюнзберга, який запропонував разом провести Бієнале української поезії в столиці Німеччини і скласти список поетів. І вже через півроку відбулося чотири вечори; мені випало презентувати свою філософсько-еротичну поему «Обертальний хрест або Філософія двох» в перекладі Анни-Галі Горбач разом з Ігорем Римаруком і Юрієм Андруховичем. Відбулися вечори й поетів-дисидентів Ігоря Калинця, Василя Голобородька, Надії Кир'ян. Під час обговорення Юрко, який трохи розумівся на німецькій, шепнув мені: «Ти почула, щойно прозвучало: «Поезія Антонії Цвід настільки своєрідна, що важко віднайти аналоги в світовій ліриці». Це була несподівано висока оцінка моїх поезій німецькими літераторами.

Чому не еротичні, а саме філософсько-еротичні? Іноді дивуються, як це? Для мене ніколи не поставало завдання в поезії оголити людське тіло, що передбачає еротика. Мета моєї творчості полягає в тому, щоб розкрити сенс людського буття. Пізнання буття через інтимне начало в Природі, материнство, через боротьбу і єдність протилежностей, бо Він і Вона, або Інь і Янь, – це

– Я завжди з радістю підтримую ваші праці, знаючи їхню вагу – і не так важливо: поезія це чи проза, чи ось таке письменницьке дослідження...

– А все ж, це вказує на високий рівень свідомості людини. Хочу низько вклонитися й іншим меценатам. А це насамперед журналістка зі США Галина Угриня та її чоловік пан Михайло. Вони підтримали вже друге моє видання. А ще такі жертовні люди, як письменниця Галина Кавка з Огайо (США), голова НСУН в Берліні Людмила Млош. Особлива моя вдячність моему землякові академіку Василю Кременю, який не лише мудрим словом, а й ділом підтримує мої видання. Намагається сприяти мені також Ярослав Хортяні з Будапешта, експрезидент Європейського Конгресу Українців. Певна, що ці імена увійдуть до золотого скарбниці української жертовності задля високої духовності нашого народу.

Духовна присутність Тараса Шевченка завжди зі мною. Навіть у найважчий час отримала запрошення голови Центральної спілки українців Німеччини пані Млош на непересічну подію – висадження пагона верби Тараса Шевченка, привезеного з Казахстану, за участі представників українського посольства та мерії міста Оранієнбург, неподалік Берліна. На урочистій церемонії я розповіла історію цієї верби, яку поет виламав, йдучи етапом на Мангишлак. За спо-

гадами Б. Залеського, він зустрів Тараса під Оранієнбургом скривавленого, і той розповів, що його понесли коні в Губерлінських горах і мало не вбили. Певна, та палиця була в крові поета, тож і проросла в Мангишляцькій пустелі. Відтак я відчула потребу засісти за робочий стіл.

- Пані Антоніє, Ви починали як поетеса і видали чимало поетичних збірок. Ваша громадянська лірика – наснажено патріотична, філософськи осмислена, проте ще на зорі незалежності України українські, а також польські чи німецькі критики назвали Антонію Цвід засновницею саме філософсько-еротичного напрямку в сучасній поезії. Ваші вірші, як не дивно, єдиної із сучасних європейських авторів, увійшли до польської антології «Перли лірики європейської» в когорті таких світових імен, як: Саффо, Петрарка, Шекспір, Байрон, Гете, Гейне... Як це сталося?

– Так, моя поезія була гаряче прийнята в Польщі. На Міжнародному поетичному фестивалі в Познані поет Едмунд Петрик наголосив: «Ми звикли до того, що зірки любовної лірики приходять до нас з Парижу, а тепер, слухаючи поезію Антонії Цвід, розуміємо, що – з Києва». До речі, до згаданої Вами антології потрапила також мініатюра з першої моєї книжки «Проспект Любові»:

завжди боротьба і єдність. На цьому наголосив Ю. Андрухович у рецензії на мою поему «Обертальний хрест або Філософія двох» та поетичну збірку «Благовіст кризь відьмацький регіт», опубліковану в «Літературній Україні».

Час мого входження літературу – це був час єднання поетів материкової України та закордоння. Вперше на сторінках української преси з'явилися вірші Віри Вовк, Емми Андіївської, Марії Ревакович, Юрія Тарнавського та інших. Згодом їхні твори я включила до упорядкованої мною антології «Вольтова дуга. 50 українських поетів». На міжнародному поетичному фестивалі «Золотий гомін» звучало дивовижне українське слово з Бразилії, США та багатьох європейських країн. Тоді ж я прочитала для півтисячної аудиторії філософський вірш «...і я поступово у шкіру вогню перейду – в свій дух...», яким незабаром відкрився журнал «Сучасність», що тоді виходив у Нью-Йорку. Не знаю, за чиєї ініціативи, але пам'ятаю, що добірку віршів у мене попросила саме Віра Вовк з Бразилії. Наш нині всесвітньо визнаний художник Іван Марчук навіть передав мені гонорар

зі США і ми цю подію відзначили в малярні на Андріївському узвозі.

А згодом Іван Дзюба якось зізнався мені в письменницькому гурті, що п'ять примірників моєї поетичної збірки «Зоря на два голоси» завіз до США. Вона й стала предтечею моєї суто філософської лірики, яку характеризували в своїх рецензіях літературні критики Дмитро Дроздовський, Микола Славинський, Петро Кононенко, Іван Драч та інші. На прес-конференції в УНІАНі досить ґрунтовне слово сказав Микола Жулинський, особливо Михайло Наєнко, який звернув особливу увагу на мою рок-феєрію «Корона Євпраксії» про внучку Ярослава Мудрого Євпраксію, яка стала імператрицею священної римської імперії Адельгейдою, вийшовши за Генріха-IV. Оце, так би мовити, коротко про початки мого входження в велику літературу... Ви мене «зачепили за живе», то я Вам і «врізала» всю правду-матку. (Усмішка).

– Чи маєте творче кредо? Звідки у вас філософські мотиви в поезії? Чому звертаєтеся до них у віршах?...
– Моє життєве і творче кредо збі-

гаються. Мене завжди цікавило, для чого людина прийшла в цей світ? Я захоплювалася філософією і шукала відповіді у Фрейда, Фрома, Канта, його теорії про піднесене, в Шопенгауера і навіть Ніцше... Захоплювалася його твором «Так казав Заратустра», але сприймала його лише як блискучий поетичний твір, бо геть не погоджувалася із самою ідеєю – насправді Заратустра казав не так, треба читати Лева Силенка. А коли вичитала оте «ніцшеанське», що до жінки треба йти з батоном, то й втратила до нього інтерес. Так було і з Шопенгауером, який писав досить образно, але його фраза, що найнищійший чоловік ліпший за найвишуканішу жінку, так розчарувала мене, що я взагалі втратила цікавість до його писанини... Справжній чоловік пізнається за ставленням до жінки. Як, до прикладу, наш Шевченко – він навіть затуркану наймичку, обожнював і оспівував у своїх мистецьких та літературних творах. Тож саме Шевченка я вважаю справжнім чоловіком. Можливо, саме звідси й інтерес, до історій його кохання.

Так ось на запитання, для чого явилася в світ людина, я знайшла деяку відповідь в епікурівському евідемонізмі: людина народжена для щастя. За гедонізмом кіренайків – для насолоди. А філософи-екзистенціалісти – К'єркегор, Камю, Сартр – бачили сенс життя людини в екзистенції, тобто у вираженні власної сутності. Зрештою все це дозволило мені вивести для себе власну формулу: сенс існування людини полягає в тому, аби виразити власну сутність, тоді ти отримаєш від життя і щастя за Епікуром, і насолоду за кіренайками. Оце і є моє життєве і творче кредо. Пошук себе і екстраполяція знайденого в собі у світ. Мікро- і макрокосм людини й взаємовпливи. І цієї формули я дотримуюся не лише в своїх філософських чи світоглядних віршах, а й у романі «Возлюбленик муз і грацій», що, на мій подив, помітив і відзначив у своїй розгорнутій рецензії на трикнижжя академік Петро Кононенко. Тарас Шевченко, як і Іван Франко чи Леся Українка в своїй творчості стали послідовниками кордоцентризму чи пак «філософії серця» Григорія Сковороди, якого я вважаю предтечею відродження філософії екзистенціалізму – якщо не брати до уваги античних мудреців. Він, як на мене, першим заговорив про піднесення внутрішнього світу людини. ■
(Продовження інтерв'ю в наступному номері)

ХАРЧОВІ ОТРУЄННЯ. ЗАХИСТИТИ СЕБЕ І ДИТИНУ

Продовжуємо розмову про безпечне життя.

Сьогодні розберемо що таке харчові отруєння та як від них вберегтися.

Матеріал надав: PROJEKT: UNICEF-„UKRAJINA“ „MEDIÁTOR PODPORY ZDRAVÍ PRO UKRAJINU“

Харчові отруєння або кишкові інфекції виникають переважно в теплий період року. Це захворювання завжди пов'язано з вживанням харчових продуктів або неналежним поширенням гігієнічних навичок. Більшість харчових отруєнь починається гостро, майже не потребує лікування і проходить самостійно. Але інколи перебіг харчового отруєння дуже важкий, і людина вимушена звернутися до лікаря, або навіть погодитися на госпіталізацію.

Чому важливо запобігати харчовим отруєнням, якщо їх перебіг у більшості легкий? Ми говоримо про них, тому що у людини, яка отруїлася їжею, знижується активність, погіршується самопочуття і якість життя. Крім того, як зазначено вище, інколи харчове отруєння призводить до небезпечних ускладнень, які можуть призвести до смерті. Особливу небезпеку кишкові інфекції становлять для дітей молодшого віку (0-5 років) і для старших людей (65+).

Де ховається небезпека?

Через брудні руки або несвіжі продукти вірусний чи бактерія попадає до організму людини і уражує клітини травного тракту, передовсім товстого кишечника. Порушення всмоктування води призводить до проносу. А інтенсивне розмноження інфекційних агентів всередині травного тракту спричиняє інтоксикацію: підвищується температура тіла, виникає нудота та блювота, значно погіршується самопочуття.

Що производить до кишкових інфекційних захворювань?

Результати числених досліджень виділяють кілька основних причин кишкових інфекцій. Передовсім, це недостатня гігієна рук. Торкаючись

за день багатьох предметів, людина контактує з великою кількістю мікроорганізмів, у тому числі інфекційно небезпечних. Нехтування миттям рук після відвідування туалету, перед приготуванням їжі, після повернення з прогулянки або магазину – все це підвищує ризики захворіти на кишкову інфекцію, гельмінтози (аскаридоз) і

тування з магазину до дому, недотримання в чистоті кухонного приладдя.

На тренінгах медіатори проекту ЮНІСЕФ «Підтримка здоров'я українців» допоможуть розібратися, як зменшити ризик зараження – правильно вмити руки, безпечно вибрати продукти в супермаркеті, правильно зберігати їх.

// Руки потрібно мити, дотримуючись простих правил: намилити, потерти кожну частину та поверхню однієї, а потім іншої долоні, не забути про зовнішню поверхню китиць, старанно змити мило під водою. //

токсоплазмоз. Небезпеку становить і нехтування простими правилами приготування їжі, порушення правил зберігання продуктів та їх транспор-

Миємо руки правильно

Не дивуйтеся. Є певні правила миття рук. І ми не завжди це робимо правильно. Як зрозуміти, що не

так? Наші медіатори використовують УФ-лампу, під якою видно всі забруднення на руках, навіть після миття. Як же позбавитися бруду, а з ним і бактерій? Просто вчимося мити руки правильно: намилюємо, тремо кожну частину та поверхню однієї, а потім іншої долоні, не забудемо про зовнішню поверхню китиць, старанно змиваємо мило під водою.

Скільки разів на день потрібно мити руки?

Ми з дитинства навчені мити руки перед їжею або після туалету. Корисно дотримуватися звички мити руки після кожного повернення з вулиці до житла, після магазину або контакту з тваринами.

Правила приготування їжі

Роповімо вам одну історію з життя. Жила-була одна родина: мама, тато та донечка. Одного літнього ранку мама готувала сніданок і зауважила, що це були останні мюслі, майже не залишилося молока, та й кави вже не вистачить на всіх. Хіба це проблема? – справедливо зауважите ви і будете праві, бо продукти легко купити в магазині. Мама, тато і донечка вдягнули наплічники, взяли гаманець та пішли на закупи. Вони так поспішали, що кухню після сніданку прибрати забули.

З полиць супермаркета до наплічників перемістилися спочатку мюслі, потім молоко з йогуртом, за ними кава та чай. Всі знають, що барвисті та строкаті овочі та фрукти – це здорова їжа, тому їх теж поклали до наплічників. Далі туди «застригнуло» вершкове масло зі знижкою. В м'ясному відділі був чудовий шмат м'яса, який тж взяли. Ближче до касової зони знайшовся хліб, булочка та та улюблені всіма глазуровані пончики. Все, закупи завершені!

Сплативши за покупки, сім'я чимчикує додому. Але на шляху був дитячий майданчик з батутом. Ну як не зупинитися, якщо дитина хоче пострибати а потім побавитися з дітьми? Так і зробили. Потім мамі з татом захотілося кави, тому завітали до кав'ярні. На шляху додому зустріли друзів, а потім трохи поговорили з сусідами біля під'їзду. Пройшло вже кілька годин, увесь цей час продукти знаходилися в наплічнику: і м'ясо, і масло, і молоко, і глазуровані пончики.

Пам'ятаєте брудну після сніданку кухню? Але всі встигли зголодніти, тому заходилися готувати обід, часу на прибирання кухні не гаяли. Мама

взяла дошку та порізала на шматочки м'ясо, а потім на тій же дошці покряяла хліба. Тато варив картоплю, залишивши лушпайки на столі. Пончики вирішили з'їсти після обіду, на десерт, тому до холодильника не клали.

Нарешті, обід приготували та пообідали. Надвечір у дівчинки заболів животик, підвищилася температура тіла, вночі їй стало зле. Вранці батьки зателефонували лікарю. Оглянувши малечу, лікар дійшов висновку, що це кишкова інфекція, пояснив батькам, що до захворювання призвело порушення санітарно-гігієнічних норм, і прописав лікування.

Чому нас вчить ця історія? Наприклад, тому, що час має значення. Купили хліб, сік, ковбаси, консерви, трохи картоплі і томатів з огірками, пасту, солодку випічку, м'ясо та рибу? Не гайте часу, несіть продукти додому. Візьміть собі за звичку сортувати харчові продукти на ті які потребують зберігання в холоді, і на ті, які не потребують холодильника. Наприклад, консерви, запакований сік, хліб, паста можуть зберігатися в шафці. А ось м'ясо, риба, солодка та солена випічка вимагає особливих умов зберігання при температурі не вище за +6°. Корисним для здоров'я буде правильне розміщення продуктів в холодильнику. Наприклад, м'ясо та рибу поміщаємо на верхню полицю, масло та сир – на середню, а овочі і фрукти – на нижчу полицю. Молоко, йогурт та напої зберігаються на дверцятах холодильника. Залишається лише помістити м'ясо на тарелю або в контейнер аби сироватка не витікала на інші продукти.

Правила безпеки прості, але ефективні.

Задля своєї безпеки і безпеки родини, всі робочі поверхні варто

розділити на ті, які ви використовуєте для сирого м'яса чи риби, і на ті, які ви використовуєте для хліба, ковбаси, сира, фруктів і овочів.

- ✓ Мити овочі перед очищенням, а фрукти – перед вживанням.
- ✓ Мити руки перед приготуванням їжі – зменшувати ризик інфікування.
- ✓ М'ясо перед нарізанням ретельно вимийте, а потім промокніть папіровими рушниками. Всі відходи складуйте в контейнер для харчових відходів.
- ✓ Сирі продукти готуйте не менше 15 хвилин. Вважається, що такий час достатній для винищення більшості бактерій і вірусів.
- ✓ Не залишайте після готування та споживання їжі кухню брудною. Раз на тиждень змінюйте кухонні ганчірки та серветки.
- ✓ Перед тим як сісти за стіл, вимийте руки. Їжу наливайте або накладайте лише в чистий посуд. Після обіду посуд вимийте.

Ми запрошуємо всіх бажаючих, дорослих і маленьких, на наші зустрічі, де тренери-медіатори говорять про безпеку життя та вчать корисним правилам. Слідкуйте за нашою сторінкою в соціальних мережах. ■

Не ризикуйте своїм здоров'ям!

Матеріал підготувала тренерка команди медіаторів Юлія Жарікова та координаторка проєкту ЮНІСЕФ «Підтримка здоров'я для українців» Вікторія Маторіна

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ УСПІШНО СКЛАЛИ ВСТУПНІ ІСПИТИ ТА ПРОДОВЖАТЬ НАВЧАННЯ У СЕРЕДНІХ ШКОЛАХ

Українські дев'ятикласники успішно склали вступні іспити до чеських середніх шкіл. Так, учні початкової школи «Південь» західночеського міста Маріанські Лазні зараховані до навчальних закладів, з наданням гуртожитку, якщо школа знаходиться в іншому місті. Це і Плзень, і Карлові Вари, і Кладно.

Спілкувалася: АЛЛА ВЕТРОВЦОВА

Найбільше учнів потрапило до Готельної школи в Маріанських Лазнях. А найбільш бажана спеціальність – у сфері айти та архітектор. Серед них - два майбутніх кондитери, спеціалісти у сфері логістики та економісти. Всі вибрані дітьми спеціальності закінчуються екзаменом з maturity, тобто, еквівалентом нашого ЗНО. Це означає, що всі матимуть шанс продовжити навчання в університеті та водночас вже матимуть професійну освіту і зможуть працювати за фахом. Одна дівчинка відмовилась від вступу та не подавала документи до жодної школи. Вона мріє про студії в коледжі дизайну в Плзні і вирішила готуватися на наступний рік. Всі інші учні потрапили до середніх шкіл.

Які враження залишили вступні іспити та які питання задавали на усній співбесіді на знання чеської мови?

Траплялися цікаві несподіванки під час тестів, така пригода чекала Єгора П'ятигора, харків'янина, який витягнув на співбесіді на знання чеської ту ж саму тему в обох школах, в гімназії міста Маріанські Лазні, та пізніше на співбесіді в коледжі м. Кладно. «Я мав розповідати про коśаг, тобто, про карету. Це було настільки несподівано, я про історію карети знаю небагато. Це vozidlo, сказав я, щось розповів. Уявіть собі мій шок, коли за

тиждень я знову отримав картинку з зображенням цієї ж карети вже в іншій школі, в Кладно».

Єгор успішно склав іспити до коледжу в Кладно, а пізніше йому передзвонили з гімназії в його теперішньому місті, в Маріанських Лазнях. До місцевої гімназії, яка має дуже високу репутацію, набирали 30 студентів, а на вступні іспити прийшло 150 абітурієнтів. Він пройшов

у гімназію теж, але надав перевагу навчання у коледжі в Кладно, бо там вже ясна і бажана для нього спеціалізація – архітектура.

Іван Тедоровський, родом з Дніпропетровської області, подавав документи до Поліцейської Академії у Празі та на спеціальність автомеханік до інтегрованої середньої школи в місті Хеб. «Це було неважко, я за півроку вивчив достатньо добре чеську мову».

Що було складно на іспитах в Поліцейській Академії?

«В Поліцейській Академії був дуже великий конкурс, 900 абітурієнтів, а набирали тільки 150 студентів. Ми склали письмово тест з математики, мали співбесіду на знання чеської мови, віджимання та бьорні. Найскладніші були віджимання та бьорні. За співбесіду на знання чеської всім українцям дали нуль балів, а математику оцінювали однаково, як чехів, так і українців. У порівнянні з Поліцейською Академією іспити в інтегрованій школі в Хебі були легшими. Тепер я три роки буду вчитися на автомеханіка. Робота буде, в Маріанських Лазнях, як я помітив, люди мають по дві – три автівки, але послуги автосервісу тут обмежені, відкрито всього три автомаїстерні».

Конкурс до інтегрованої середньої школи в місті Хеб теж був чималий, з 80 абітурієнтів прийняли 30.

Скільки українців туди потрапило?

Двоє учнів початкової школи «Південь», Іван та його однокласник. Анна Дрозд, учениця 9 Д класу чеської школи в Маріанських Лазнях, вступила до середньої Готельної школи, тобто, готельного менеджменту та бізнесу в Маріанських Лазнях.

«Потрібно було скласти екзамен з математики та чеської мови. Але через те, що ми українці, у нас був 20-хвилинний роховог, тобто, співбесіда. Середовище, де я складала іспити, було більш знайомим, тому що це було

в моєму місті, в якому я зараз проживаю». Анна подавала документи на спеціальність економіст, туризм і загалом готельництво. Набирали 90 студентів, три класи.

Анна Дрозд у той же час подавала документи до середньої медичної школи в Карлових Варах. У школі у Карлових Варах іспити були ті ж самі.

Чи було важче складати іспити в Карлових Варах?

«Всюди було важко. Ці тести були на одному рівні», – говорить Анна. З тої чеської співбесіди, напевно, мені запам'яталися дивні питання, тобто, їх цікавили відмінності між нашими школами, чеською та українською, які в нас предмети, коли канікули, скільки років ми навчаємося у школі».

У Анастасії Овечко дуже змішані враження з вступних іспитів до середньої чеської школи. «Я подавала документи у дві школи та у цих двох школах було абсолютно різне ставлення до нас. Наприклад, в гімназії міста Маріанські Лазні, коли ми писали тест з математики, нас дуже добре прийняли, нам допомагали, коли ми чогось не розуміли. Але нам не зарахували бали за чеську співбесіду та просто поставили нуль. Через це українці просто не набрали необхідну кількість балів».

Це сталося в гімназії. Друга середня школа, куди Настя Овечко подавала документи, була Логістична школа Даловіце в Карлових

Варах. «Так само, нас дуже добре прийняли, і зарахували бали за усну співбесіду на чеській». Настя отримала 12 балів при максимальній кількості 12 балів. «Нас було 5 українців в той день, що ми склали екзамен, троє набрали 12 балів, так що ми добре справились».

Скільки українців вступило у Логістичну школу в Карлових Варах?

«Вступила ще моя подруга, однокласниця. Хлопчик, який з нами був, не набрав достатню кількість балів, але він подав заяву на odvolání, тобто, заяву на перегляд результатів. Якщо ти не набираєш достатню кількість балів, але, наприклад, в школу приймають 32 студента, а діти подають документи у дві школи, через це їхнє місце може звільнитися у разі вибору іншої школи. І хтось, хто був на 33-му місці, може зайняти їхнє місце. Ця система дуже допомагає, тому що ти це можеш на щось сподіватись, тебе це можуть взяти», – говорить Настя Овечко.

Чим ця школа може тобі згодитися надалі у житті, у роботі? Адже ти казала, що, можливо, за цією професією не збираєшся працювати. «Ця школа є з maturitním oborem, тобто, випускним атестатом, і я спокійно можу вступити в університет після цього. Також мені просто подобається цей напрямок, логістика та економіка». ■

Празька фольк-студія **Паляниця** оголошує набір дітей віком 9-14 років.

Заняття щосуботи в центрі Праги.

В репертуарі переважно українські народні та дитячі пісні.
Заняття зі співу, музичні воркшопи, виступи та підготовка до студійного запису колядок та народних пісень.

Фольк-студія
ПАЛЯНИЦЯ

Виповніть [формуляр](#) для реєстрації

ОЛЕКСАНДР ІРВАНЕЦЬ: МІФОТВОРЕЦЬ, ЩО ЛІНУЄТЬСЯ ПИСАТИ

Відомий український поет, прозаїк, драматург і перекладач Олександр Ірванець, який наразі мешкає в Берліні, наприкінці червня зустрівся з українською і чеською публікою в Празі. Презентація двох його останніх книг – ур'яте перевиданого роману «Рівне/Ровно (Стіна)» та підсумкової збірки «вічно нових вибраних віршів» «Санітарочка Рая» – відбулася за підтримки «Форуму культур» Ростислава Прокоп'юка та Центру «Європейські цінності».

Підготував: АНАТОЛІЙ КРАТ, ПРАГА.
Світлини: СЕРГІЯ ПЕТРОВА

Славнозвісний підскарбій літературного угруповання «Бу-Ба-Бу», відповідаючи на запитання українського психолога і модератора зустрічі Прокоп'юка, пояснив присутнім, чому він свій твір назвав «нібито романом». А відтак кинувся завзято розповідати, як берлінська стіна наштовхнула його на задум написати альтернативну історію в жанрі антиутопії на прикладі міста, що за життя автора мало дві назви – західне (демократичне) Рівне й східне (радянське) Ровно.

Принагідно Ірванець пригадав, що писав роман упродовж чотирьох років і з часу його першого видання він уже перекладений білоруською, німецькою, сербською та польською мовами, причому останньою – двічі. Щодо підготовки «Рівне/Ровно (Стіна)» до виходу в Чехії, то остаточне рішення, за словами автора, ще не прийняте. При цьому письменник не приховував свого розчарування із затягуванням чеськими видавцями відповіді на гамлетівське питання: бути чи не бути.

Популярний представник сучасної української літератури не міг обминути увагою і згадку про те, що його роман в Україні та за кордоном читачі інколи сприймали за чисту монету, тобто як реальний історичний факт. Якось друзі письменника обговорювали в кафе Рівного його книгу про це місто і в їхню розмову несподівано втрутилася офіціантка. Категоричним голосом жінка заявила, що читала цей роман, який вважає суцільною брехнею, поза-

як Рівне ніколи не було розділене стіною, як Берлін. «Ймовірно, книгу написав чоловік в алкогольному сп'янінні», – резюмувала вона.

Письменник висловив переконання, що література творить історію, нехай і міфологічну, тому є сенс в тому, щоб писати такі речі. Він пишається тим, що відтепер Рівне більше асоціюється з його книгою «Рівне/Ровно (Стіна)», а не з книгою НКВДиста Дмитра Медведєва «Это было под Ровно» про радянського розвідника, диверсанта і терориста, агента НКВС Миколу Кузнецова.

Своїм основним письменницьким недоліком творець рівненської «Стіни» вважає лінь, бо на сьогодні має в активі три видані романи, але вигадав їх щонайменше триста. Причому всі триста «прописав» у своїй уяві з конкретними персонажами і характерами. Але сісти за стіл і заставити себе матеріалізувати задумане – неймовірно важко, щиро зізнається письменник.

Відібравши (свідомо чи несвідомо) в українського психолога з Праги модерування, Ірванець почав читати вголос задалегідь підготовлений для публіки розлогий уривок з рівненського роману. Незважаючи на те, що вирваний з контексту фрагмент більше скидався не на художній, а публіцистичний твір, присутні жваво реагували на авторське читання інколи сміхом, інколи оплесками. Як і на нові, воєнні, а також уже відомі серйозні та іронічні вірші з останньої поетичної збірки «Санітарочка Рая». На жаль, не всі його твори були на такому ж рівні, як його болючий вірш «Ми усе здолаємо!» про Ірпінь. Однак, як відомо, талановиті люди завжди пишуть нерівно, а на одному рівні

(тобто однаково погано) пишуть лише графомани.

На запитання від залу щодо дивної назви книжки, автор зізнався, що її запропонував видавець Іван Малкович, хоча твір про санітарочку Раю, написаний 1984 року ще 23-річним поетом, мав тоді іншу назву – «Травнева балада». Після читання титульного вірша Ірванець порадив присутніх і дотепною пародією на нього. А ще історією про опальний в часи горбачовської боротьби за тверезість рядок: «В Раї для мене знайдеться спирт», який цензори могли не пропустити. Тому автор придумав цікавий хід: біля слова «спирт» поставив виноску, а внизу подав хімічну формулу нашатирного спирту – $\text{NH}_3 + \text{H}_2\text{O}$. І таким чином вірш побачив світ.

Поет зізнався, що віддає перевагу силабо-тонічному, тобто римованому віршуванню, хоча й пише верлібр, якими нині переповнена вся світова література. На його думку, добротний вільний від рими вірш здатний написати тільки той поет, який блискуче володіє версифікацією. На підтвердження цього він прочитав самоіронічний

верлібр... про Ірванця – і зірвав оплески залу.

А ще прозаїк не вважає себе забобонним, тому поділився своїми творчими задумками, а також тим, що вже закінчив фантазмагоричну повість з робочою назвою «Дві гранати у кишенях». Головною героїнею повісті є Таїсія – українська відьма в Берліні, яка разом з іншими відьмами з відьомської ради допомагає українським біженцям. Принагідно колишній Бу-Ба-Біст поділився власними спогадами про початок війни, яка застала його в Бучі. «Тоді мені, як не дивно, писалося багато. Я писав вірші, писав колонки для «Збруча», і навіть коли перебрався в Київ, ще місяць жив у Києві під ракетами і мені там також писалося, – згадав автор. – Я приїхав у травні в Німеччину і думав: ой, у мене стільки планів, заготовок, замальовок, але я не міг писати. У мене десь до листопада була депресія, а потім зродилася ця повість і до лютого я її написав». Втім, роман про війну Росії проти України він поки що писати не збирається, тому що це важка тема і її треба як слід осмислити. «Але якщо я вже наважусь взятися за цю тему, то обов'язково напишу», – пообіцяв поет і прозаїк.

Одним словом, зустріч відбулася. Були діалог і монолог, авторське читання і запитання присутніх, звучали проза впереміш з поезією, приправлені дотепом і гумором. Ті, кому через працю чи відстань не пощастило зануритися в цю невимушену атмосферу, можуть самі переконатися, переглянувши відео на YouTube-каналі Ростислава Прокоп'юка в рамках авторського ток-шоу «Зміна реальності». Але, на жаль, книжок поезії та прози Олександра Ірванця з автографом вони вже не дістануть – того дня все було продано... ■

ЯК КОЗАКІВ У РАТАЇ-НАД-САЗАВОЮ ЕКСПОНУВАЛИ

У першу суботу червня в Чеському містечку Ратаї-над-Сазавою (центральна Чехія) відкрилася персональна виставка українського карикатуриста — художника газети «Голос України» Олексія Кустовського.

Підготував: СЕВЕРИН ВИШЕНЬКА, ГОЛОС УКРАЇНИ
Фото: Мілан МАХАЧЕК

Клуб Čtrnáctka в Rataje nad Sazavou вже сімнадцять років проводить виставки гумористичних малюнків. Переважно чеських майстрів карикатури, серед яких відомі у світі карикатуристи Мирослав Бартак, Іржі Сліва, Ігор Шевчик, Іржі Коштір та інші. Торік — невдовзі після початку повномасштабного вторгнення росіян в Україну — було відкрито виставку чеських і словацьких художників з простою та промовистою назвою «Слава Україні». Серед учасників було декілька іноземців. Один з них — українець Олексій Кустовський, який мало не щодня створює карикатури й ілюстрації про трагічні події в його країні.

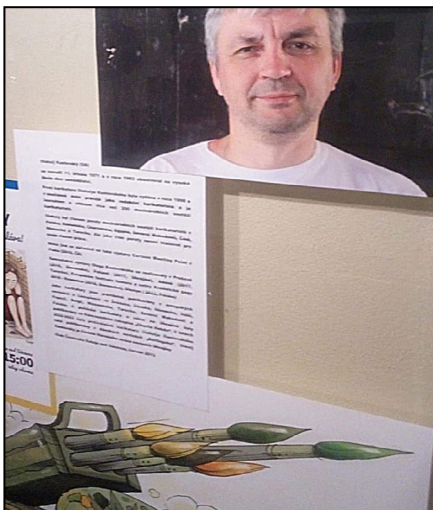
Зілинський. Олексій розповів про творчий процес і роботу митця під час війни, відповів на питання організаторів. Відвідувачі експозиції звернули увагу на серію малюнків з українськими козаками, осучасненими в контексті нинішньої війни. Козак-воїн завжди тріумфує над жалюгідним ворогом. Художник зауважив, що бойова карикатура є потужною зброєю і одним із її завдань є консолідація українського суспільства, піднесення його бойового духу.

Волонтери, які працюють у місті Суботові, відомому населеному пункті з козацькими традиціями,

З перекладом допомагав історик, україніст і журналіст Богдан Зілинський.

Відвідувачі виставки мали змогу придбати роздруковані графічні аркуші митця і у такий спосіб підтри-

Художник газети «Голос України»
Олексій Кустовський

Відвідувачі виставки мали змогу придбати роздруковані графічні аркуші митця.

Організатор виставки Ота Кмінек, колишній гітарист українсько-чеського гурту IGNIS з Праги, запропонував художнику провести персональну виставку, де були б представлені його графічні рефлексії про війну в Україні. Під час урочистого відкриття виставки відбувся відеозв'язок між Чехією і Україною. З перекладом допомагав чеський історик, україніст і журналіст Богдан

прикрашають його малюнками продуктові набори, які відправляють на лінію фронту для українських воїнів. «Українки неодноразово дякували мені в соцмережах: вони впізнавали в героях моїх малюнків — мужніх і сміливих козаках — своїх братів, синів і чоловіків, які захищають нашу країну. Такі слова мене надзвичайно надихають», — розповів Олексій Кустовський.

мати українських воїнів, які воюють проти країни-агресора.

Було зібрано 9000 чеських крон. Ще 1000 крон додала галерея. Загалом 10000 крон було перераховано на спеціальний рахунок збору коштів для української армії — 304452700/0300, який було відкрито 26 лютого 2022 року посольством України у Чехії. ■

СУБОТНЯ УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА «ЕРУДИТ» В ПРАЗІ ЗАПРОШУЄ

- Бажаєте отримати українську освіту за кордоном?
- Ви хочете знати традиції та звичаї нашого народу?
- Ви готові наполегливо працювати над собою?

НАБІР УЧНІВ (1-11 класи).

В нас ви отримаєте документ державного зразка України.

Адреса:

Прага 1, ZŠ Uhelný Trh 4
www.erudyt.cz,
facebook.com/Erudyt,
susherudyt@gmail.com,
тел. +420 774 497 994

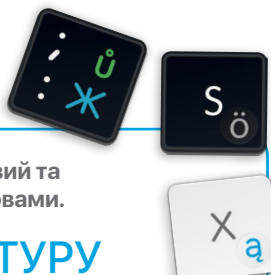
PORTAL UA

Відскануйте QR-код та перейдіть на портал

WWW.PORTALUA.CZ

KEYOVERLAY.com
НАКЛЕЙКИ НА КЛАВІАТУРУ

Ми раді вам запропонувати простий, дешевий та швидкий спосіб як легко писати різними мовами.

НАКЛЕЙКИ НА КЛАВІАТУРУ

В асортименті інтернет магазину знайдете понад 50 мов та різні мовні комбінації (наприклад чесько-українсько-російсько-англійська комбінація розкладок в одному). Пропонуємо наклейки різних форм, кольорів (від білого до люмінесцентного і навіть золотого) на прозорому, чорному чи білому фоні.

Для реалізації наклеjek була вибрана найкраща технологія друку та матеріал з високою фіксацією і низькою товщиною, що гарантує стійкість наклейки на клавіші та комфорт при друку. Усі стікери мають захисний шар (ламінування) для забезпечення їх довговічності. Завдяки універсальному формату, підходить для будь-якого типу та моделі клавіатури.

www.prelepkyanaklavesnici.cz
info@prelepkyanaklavesnici.cz
+420 721 751 155

English version:
www.keyoverlay.com

СКИДКА 20%

при закупівлі
будь-яких наклеjek
та безкоштовна
доставка
при закупівлі
над 500 Крон
Код для скидки:
porohy

ADAPTAČNÍ CENTRUM CHODOV

ЦЕНТР АДАПТАЦІЇ ХОДОВ

Адаптаційний центр «Ходов» приймає українських дітей віком від 3 до 12 років, які не отримали місця в чеському дитсадку чи школі. Нові групи відкриються у понеділок, 5 вересня.

Для реєстрації та додаткової інформації звертайтеся до Енге Чамідулліни:

773205982
bulate99@gmail.com

ГОЛОВНИЙ КООРДИНАТОР
MGR. PETR PIJÁČEK

FACEBOOK.COM/ADAPTAČNICENTRUMCHODOV

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Святковий захід та концерт

27 серпня 2023.

Výstaviště Holešovice,

Praha 7

- ✓ Воркшопи
- ✓ Виступ дитячих колективів
та гостей з України

Приходьте підтримати Україну!

Початок о 14.00 годині

Вхід вільний

Слідкуйте за інформацією